

26.04.2024

Hovedkonklusioner fra konference: Vejen til EU's udvidelse

Tænk tanken EUROPA og den belgiske ambassade i København inviterede til en konference om EU's udvidelse med fokus på, hvad europæerne mener om det, hvilke lande der skal optages og i hvilket tempo.

Skrevet af

Freja Marie Krog

✉ freja@thinkeuropa.dk

Kontakt

Freja Marie Krog

✉ freja@thinkeuropa.dk

Her er nogle af hovedkonklusionerne fra konferencen: [Vejen til EU's udvidelse](#), som blev afholdt inden for rammerne af det belgiske EU-formandskab.

Med krigen i Ukraine og Rusland som en stadig større trussel mod Europa, synes spørgsmålet ikke længere at være, *om* EU skal udvide, men i stedet *hvordan*. Enhver udvidelse skaber samtidig et nyt EU, og et centralt spørgsmål er derfor, hvad de europæiske borgere synes om udsigterne til en Union bestående af op mod 36 fremfor 27 medlemsstater, og ikke mindst hvordan de engagerer sig i udvidelsesprocessen.

Den offentlige mening om en større Union – I Danmark og EU

Seniorforsker ved Institut de Sciences Politiques Louvain-Europe, Prof. Virginie Van Ingelgom, indledte konferencen med at præsentere sine indsigter fra Eurobarometerundersøgelserne, der overordnet viser, at den offentlige støtte til en fremtidig EU-udvidelse er steget i nærmest alle medlemsstater. Dog tegnes konturerne af en center-periferi-opdeling, hvor støtten til udvidelse er størst blandt de adspurgte i nyere medlemsstater, mens borgere i de ældste EU-lande er markant mere skeptiske. Samtidig har social baggrund stor betydning for holdningen til at speede udvidelsesprocessen op, hvor støtten er størst blandt unge, veluddannede respondenter.

Rasmus Egmont Foss, analytiker hos Tænk tanken EUROPA, stillede herefter skarpt på danskernes holdninger til EU's udvidelse. Tænk tankens nyeste meningsmåling viser blandt andet, at EU's udvidelse rangerer lavt på listen over danskernes prioriteter op til Europa-Parlamentsvalget. Målingerne bekræfter tilmed stereotypen om Danmark som værende 'frugal', idet et flertal af de adspurgte er uenige i, at rigere medlemslande bør betale mere til EU-budgettet i forbindelse med optagelsen af lande som Ukraine og Moldova.

Der er samtidig delte meninger om, hvorvidt man bør fremskynde optagelsen af Ukraine, før landet opfylder alle kriterier. Dog udtrykker danskerne generelt stor støtte til Ukraines tiltrædelse, hvilket står i kontrast til den mindre støtte til de andre kandidatlande. Ifølge Rasmus Egmont Foss tyder dette på, at vi i Danmark endnu ikke har haft en offentlig debat om de øvrige lande, der lige nu befinder sig i EU's venteværelse.

I en Q&A understregede Prof. Virginie Van Ingelgom, at man i højere grad bør fokusere på de borgere, der er uafklarede i deres holdning til udvidelsen (og til EU-spørgsmål generelt). Hun betonedes samtidig vigtigheden af, at det relativt simple narrativ om Ukraines optagelse suppleres af de sværere og mere komplekse diskussioner om budgettet og reformer af EU's institutioner.

Prof. Marlene Wind, professor ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet og direktør for Center for Europæisk Politik, påpegede, at mange ting taler for en udvidelse, men at det skal gøres rigtigt, da EU's værdier risikerer at blive undermineret i processen. Derfor skal EU for eksempel have bedre sanktionsmuligheder overfor de medlemslande, der ikke overholder de fælles spilleregler såsom retsstatsprincippet.

Europa-Parlamentets perspektiv på EU's udvidelse

De tre Europa-Parlamentsmedlemmer i panelet, Tom Vandenkendelaere (EPP), Kira Marie Peter-Hansen (Greens - European Free Alliance) og Morten Løkkegaard (Renew Europe Group), så alle EU's udvidelse som en prioritet og understregede vigtigheden af en meritbaseret tilgang.

Ifølge Tom Vandenkendelaere er det en kerneprioritet for EPP-gruppen at bevare EU's handlekraft i udvidelsesprocessen, hvorfor Ukraine og andre kandidatlande ikke bør tilbydes fast-track-medlemskab. Vandenkendelaere så derfor heller ikke en konkret tidshorisont for Ukraines tiltrædelse og kunne ikke udelukke, at Vestbalkan – efter mange år i venteværelset – kommer til at overhale Ukraine indenom.

Centralt for De Grønne er, ifølge Kira Marie Peter-Hansen, at kandidatlandene støttes på deres vej mod fuldt EU-medlemskab. EU bør derfor sikre, at alle lande når over målstregen, og at der ikke etableres A- og B-medlemskaber. Hun understregede tilmed vigtigheden af at lære fra de tidligere udvidelsesprocesser, så EU's udvidelse også denne gang har styrkelse af civilsamfundet og demokratiet som sit primære sigte.

For Morten Løkkegaard og Renew-gruppen bør en hurtig udvidelse prioriteres særligt i lyset af de aktuelle geopolitiske udfordringer. Løkkegaard så gerne, at alle kandidatlande (med undtagelse af Tyrkiet) optages i EU inden for de næste ti år – med Ukraine og Moldova forrest i køen. Udvidelsesprocessen bør dog denne gang

tilbyde en mellemvej i form af gradvist medlemskab, hvilket åbner op for at fremskynde Ukraines optagelse i EU.

Selvom panelisterne langt fra var enige om tidshorizonten såvel som graden af differentieret integration i den kommende udvidelse, fremhævede de alle behovet for at investere i den offentlige dialog med EU's borgere om udsigterne til en mulig udvidelse af EU fra 27 til op mod 36 medlemsstater. Det overordnede budskab fra konferencen stod derfor klart: de europæiske borgere skal i højere grad engageres i udvidelsesdebatten, da udvidelsen kræver en dybdegående dialog om alt fra tiltrædelseskriterier til budget og reform af EU's institutioner.

Husk at tilmelde dig Tænk tanken EUROPA's [high-level debate: 20 years after the Big Bang EU enlargement](#), som afholdes 8. maj kl. 10-13 i samarbejde med den polske ambassade i København, Europa-Kommissionens repræsentation i Danmark og Rasmussen Global.